

Н О В И Н И

ВЪСТНИКЪ ПОЛИТИЧЕСКИ, НАУЧНО - ЛИТЕРАТУРЕНЪ И ДУХОВЕНЪ

Редакцията и Администрацията на
вѣстника са из Цариградъ: Пера, улица
Кабристанъ. № 38.

Годишната цѣна на вѣстника е: ТРИ
и ПОЛОВИНА БЪЛГ. МЕДИИМЕТА ЗА ВЪ ТУРЦИЯ
И ПЕТНАДЕСЕТЪ ЛЕВА ЗА ВЪ СТРАНСТВО.

Излиза два пати из седмицата,
из Вторникъ и Петъкъ

Единъ брой единъ грошъ

Всѣчко, що се отнася до вѣстника и до
неговата администрация, ще се изпраща до
Редакцията: *Constantinople, Pera-
Rue Kabristan, N. 38*
Ръкописи не се връщатъ назадъ.

Цѣна на обявеніята:
За всяко печатаніе на четвъртата страница
единъ грошъ, или двадесетъ стотинки на редъ за
първото обявеніе, и 20 пари или 10 стотинки
за всяко послѣдующе обявеніе.

ПОДЛИСТНИКЪ

Изкопанния Неврокопски учител д-р Г. Господинов.

Въ градъ Неврокопъ, въ махалата Мустафа-бази, въ една стиропна път пъща, а изъ ватръ доста шарочна друстванна къща, която си имаше ватръ и градина, живяла окологърците съ черничевици и много други овоци дървета, ватръ въ едно широко землено помъщение бѣ съдвнвалъ до едно разгорено магалче единъ окозъ 60—65 годишенъ старецъ, обляченъ въ широки зотъ сивно бѣло шалпери съ до подъ пояса, тѣже отъ сивно бѣло, подвнзатъ контоши, и описанъ съ външенъ добелъ помелъ суманено обаярствъ. Тоя старецъ имаше въ си въсеще естество, на който върхъ бѣ поврхъ съ разноцветни конприсени конци, а обаярствеността му бѣ обща съ дѣла чѣла и отъ черна платно. Ча такавъ човекъ, който обикновено живелъ въ махалата, редко можеше да се разваля съ тѣмъ защото нощъ, както и денъ, да работи, преме, тобъ се означаваше въ обществѣ въсь кукула, а гласаго тѣмъ, че се крикаше съ бѣлъ гласъ, гласъ, гласъ или съ поенъ (захвърляне) гласъ.

Нощта на тоя старецъ бѣха обути съ издучни отъ бѣло бѣло, обшити на окозъ и междъ по шевовѣтъ съ сивъ гайтанъ, угрѣсъ или учтворѣтъ; слѣдъ маучинѣ дѣла червенитъ омечини, пообаярени у дома съ черна боа (сѣмъ кѣбрѣтъ). Емнинѣтъ бѣха бѣло до него за да му послужатъ когато му до-требнѣтъ. Старецъ имаше гларата си бѣренѣтъ съ навложна чомбасѣ, мустаци сѣмѣтъ вече побѣлѣли, брада бѣрѣлата а устѣ закривани въмъ дѣлата страна.

Тоя старецъ често-често простираше рацѣтъ си надъ магалчето и, сѣдѣлъ на то ги понатрѣше, зазаване се за работата си, когато бѣ имаше помъжави торба, чопали и чупове, като сѣмъвременни тѣглѣше помѣтъ и бѣ сѣтъ тѣглѣтъ отъ чупувѣтъ, която постоянно бѣ до него, или мушната въ гърба съ лудата на вътъ. Тоя старецъ бѣ мулагина. Земелото помъщение, въ което сѣдеше той, имаше два чарка (рудина) за прѣдѣне козина, единъ голѣмѣтъ лудѣтъ съ вѣнѣтъ, бѣрѣтъ натрунѣна книга, вѣнѣтъ почти червено сѣдѣтъ на гърци, бѣрѣтъ и румѣсенѣ, всички бѣха отъ много старъ печатъ, а въконъ имаше и рѣко-писни и дори и пергаментъ и единъ листъ (порѣто за грѣло), който захващаше западнѣтъ край на помъщенѣто. Тоя помъ-щение имаше време се обаяваше съ ми-

га и по-големѣта частъ отъ подѣ му се постигаше съ рѣкописъ. Около тоя старецъ на рѣкописи, или на овѣи вънѣ, или и на гола земѣ, бѣха нахвдѣни окозъ 20 до 25 момѣта на възраст отъ десѣтъ до двадесѣтъ и повече години. Всѣко момче, голѣмо или малко, трѣбнѣше да има въ рацѣтъ си книга, книга и да е, или поне бѣла тенѣния и дивѣтъ за писанѣ.

Читатѣла трѣбѣа да се е свѣтъ, че го въпросѣмъ въ многоимно учениѣ. Да, точно така е, това бѣ едно учениѣ и учениѣ, прѣдъ косто и сѣдѣни и голѣмѣка частъ отъ грѣждани благоговѣше, защото въ него се учеше прочѣтъ на два-три езика. Да, български книга въ Неврокопѣ, имаше прѣтъ 1856 година! Въ междѣ нахвдѣнѣтъ момѣта, които ще въпросѣмъ не по тогавашному грамѣтиѣ, а учениѣ, въкон дѣрѣжа въ лада Октоихъ, Псалтирь, Орѣлоу, а въконъ Букуваръ, Наустинѣа, Святѣе, разбира се, червенослови, или Евангѣлие (новѣиъ заветъ отъ Нео-фита), а пакъ въконъ, и то отъ най въ-раснѣтъ, дѣрѣжа само по единъ листъ бѣла тенѣния и двѣтъ за писанѣ. Всѣкой учениѣ се занимаваше по спѣлъ учениѣтъ и, щомъ усѣтеше въ себе си, че е научилъ махѣната (урока), ставаше отъ мѣстѣто си, огнаваше прѣдъ старѣца дѣскалъ и на колѣнѣ го прочиташе, по-

дирѣ туй и дѣскалъ, съ едно прочитанѣ, му опрѣдѣляше сѣдѣтъчето за урокъ. Ако ли учениѣ се занимаваше само съ писанѣ, подаваше на дѣскалъ тенѣнията и той, сѣдѣлъ едно повърхностно изсѣдѣ-данѣе на написанѣто, сѣдѣлъваше бу-вѣта I или II, ако е българско писанѣто. Прѣдѣмѣната на тоя старъ дѣскалъ ста-вѣа пѣнѣтъ по тоя начинъ. Всѣкъ ве-черъ на отиѣтъ учениѣтъ вѣнѣа во гърци трѣпирѣтъ, а отиѣстѣнѣтъ се итиѣа на два езика. При обогуванѣ съ дѣскалъ, пѣнѣтъ учениѣ трѣбнѣше да цѣ-луѣе рацѣ и да прочѣтъ на изуѣтъ Пѣн-тру ругачуниѣ (полатѣна Свѣ-тиѣа Отецъ по румѣсенѣ) и така да си отидѣ. Въ това учениѣ учениѣтъ се разваля на най-големѣ свободу, [защото старѣца дѣскалъ нѣмаше по бѣ въсѣзѣ-ленъ кѣтъ тѣтъ; учениѣ бѣ свободенъ ако ще и десѣтъ пѣти да аѣдѣа (да проѣтъ) урока си на денъ, ако ще и единъ пѣтъ въ седмиѣта. За учениѣ бѣ доста само да си доноѣа двѣта грѣноа на мѣсеца и при пѣтоа мѣнѣваше на книга (учѣбникъ) да се акѣносѣа въ цѣрѣва и да си доноѣа барѣнѣтъ: рѣзѣ, га-ци, или друга въконъ дрѣхъ, или пакъ само едно хубаво чѣпре съ въконѣо грѣ-ноа върѣани въ него.

Тоя еднопрѣменѣтъ старъ дѣскалъ се доѣше обикновено дѣдо Господиновъ

(кѣрѣтъ Костадинъ). Рѣдѣтъ въ гр. Неврокопѣ, Костадинъ още отъ рѣмо о-станѣлъ спрѣтъ и отъ бѣнѣа и отъ мѣ-на. Въ дѣтѣнѣството си той сѣмѣтъ да се научи горѣ-долу добръ да прочѣтъ и да пише по гърци. Когато понарастѣлъ, бѣлъ дѣлѣтъ на занѣтъ муѣтъ. Зѣдѣно съ работѣното занѣтъ си, Костадинъ не аѣбрѣвалъ и книжѣта, които научилъ въ дѣтѣнѣството си; той посѣдѣвалъ въ празнични дни цѣрѣвата Свѣ. Архангѣли въ Кумѣла и чѣтъ пѣлъ, додѣто на-пѣсѣлъ съ способѣтъта си въ пѣвѣството се опрѣдѣлѣлъ съ малко възнѣтъграденѣе въ пѣвѣтъ. Тѣмъ нашиѣ Костадинъ, още въ младѣтъта си, прѣдобѣлъ добѣа ре-путѣѣа прѣдѣ съгражданиѣтъ си и бѣлъ въ уваженѣе. Подирѣ въконѣо, прѣме, о-чѣрѣвалъ отъ разѣнѣтъ на чуждѣни търговѣа за други грѣдове и свѣтѣе, която (търговѣа) постигавѣа тогавѣшнѣи Неврокопѣси пѣларѣтъ и мѣтарѣрунѣли въ-кѣнѣта му, очарѣвалъ, мѣнѣмѣа, отъ раз-вѣнѣтъ на тѣи търговѣа, той написѣлъ да сѣрѣстѣуѣа. Зѣдѣно съ въконъ отъ тѣи търговѣа той отиѣлъ въ гр. Нишѣ. Да-на въ Нишѣ нашиѣ Костадинъ е рабо-тилъ занѣтъ си, муѣаѣнѣтъ, или съ другѣ работа се е занимавалъ, тоѣа о-стѣа мѣнѣтъно; знае се само, че, спѣ-редъ неговѣто разѣнѣванѣе, въ 7—8 го-диниѣ стравѣтъуѣванѣе по Нишѣ, Видинъ и Галацъ, той, остѣа чѣстѣнѣтъноѣа

и друга нација, но научил да чете и да пише и български и румънски. Завърнал се посил в Неврокоп, но, разбира се, не вече като пиец, а като учей и разнитъ человекъ. Посемъ, сега нийшъ учей, Костадинъ си мечтаал да живее въ тогавашний Неврокопъ по-друго-челъ! отъ една страна спечеленитъ по странство паричи, а отъ друга придобитото развѣтие и образуване, му доставали достатъчна за туй гаранция. Подиръ завършането си първата му грижа била да се задоми като всички хора и да си тури работията въ редъ. Като за него, работата била лесна; воя мома не ще хареса такъвъ развитъ и учей даскалъ, който си има и парички, па и знаеца? Разбира се, най-добритъ момиче се надявалъ и всички родители ще считатъ щастлива дъщерята си, омаже-на за него. Запреноръчавали му се жени отъ много мѣста (обаче не като сега съ зестра въ н и р и!). Дамъ така било оръево, или по други съображения, даскалъ Костадинъ предпочелъ да вземе за съпруга сестрата на дѣдо Дуко, по име Стойна, и то по единствената причина, че дѣдо Дуко, наскоро тогава заселенъ въ града отъ селото Еленица, умрялъ да чете и да пише по български.

Закомени и сѣдѣ няколко време назначенъ за даскалъ и живел въ градъ

(Кумсала). Костадинъ се причислялъ къмъ тогавашното интелегентно общество. Никакво събрание не стаало вече безъ него; за разхвърляне данъци на се събератъ гражданитъ, или пра протосингела за нѣкоя работа, или просто на мухабѣтъ, все и даскала Костадинъ ще е тамъ. Въ общението си съ гражданитъ, той често-често се обирчалъ ту къмъ тогавъ, ту къмъ оногова съ думата господино. Тия думи правили впечатление на тогавашнитъ граждани въ Неврокопъ. Тя пѣзла въ употреблене и дѣто трѣбвало и дѣто не трѣбвало. Нѣкои грижа-ни, научени отъ даскала, а употребявали на мѣстото ъ, а други тогава наскоро заселени въ града а употребявали за учкоръ и подигравка. Безъ да се гледа на учоритъ, думата се распространила въ сѣщата си смисълъ и извѣдана и самои си автори, като го преименуваха отъ Костадинъ въ Господинъ, име, което за нѣцѣ му останало собствено и съ което си е и умрялъ прѣвъ 1860 год.

Семейний животъ, прѣвъ пърнитъ години, на даскалъ Господинъ билъ твърдъ добръ; той живѣлъ въ любовъ и съгласие съ съпругата си Стойна. Съ паричнитъ си той си закупвалъ козина на време и по-евтино, та вечеръ и утринъ си работѣлъ за нѣмата, а дѣтъ учителствувалъ. Сѣдѣ

време, видѣлъ се и той обикновенъ съ честита и хрисима челода, народили му се синове и дъщери, разбира се че въ такъвъ случай и разпосянитъ му се поувеличили. Тия разноски той посрѣщавалъ лесно; като даскалъ, той прибралъ у дома си много селски дѣца, особено отъ онии села, които отъ паметитѣка употребявали въ църквитъ си български книги; отъ щедритъ приноси и поданиия на тѣя дѣца той се поддържалъ богато-богато. По-носѣ работата му се малко поразваляла. Извѣстни лица го посѣждали отъ училището и той се привалялъ да се залови искрено интелекту за занаята си. Занаята си той работѣлъ не на дѣвнѣ, а въ собствената си къща, която била плучена вече отъ всички селани и граждѣни за даскалска къща. Ако и да билъ некажучъ отъ даскалъкъ, но все пакъ къщата му не била лишена отъ ученици, особено селски; заедно съ работенето си, той учалъ селанчетата, които се събирали въ къщата му. По тѣя начинъ работата на даскалъ Господинъ пакъ отивала добръ. Той, освѣнъ, че си покривалъ къщнитъ разноски, но и спечелвалъ по явѣе, та тѣй можалъ да си привечели и дѣъ лозѣ, които му доставявали пивното и развѣтъ за дѣъ къщи. Но подъ сѣдѣщото имѣя нѣщо востояно и трайно, а даскалъ Господиновъ не

сѣлъ жапотъ и добръ момикъ не останали востояния и трайно!... Настоящи години на щастия и сѣърби въ къщата му; за малко време той изгубилъ двамата си помраствали вече синове, на които, като всѣя бѣща, ималъ надеждитъ си. Подиръ туй, той изгубилъ и съпругата си, та останалъ само съ дѣъ дъщери и тѣ малопомраствали. Нѣколко години послѣ, изгубилъ и по-големата отъ дъщеритъ си, та останалъ само съ най-малката, по име Катерина. Тѣя загуби и щастия доплеска ч доминча икономическа и нравствена катастрофа. Даскалъ Господинъ се намѣрилъ вече послѣдѣнъ спрѣхалъ, а, както обикновенно ставъ, той се предѣлъ на нишество!.... Единчката му останала дъщеря Катерина, по цѣли седмѣци се напъртава кога у Шахиновъ, кога у Стефановъ, при найблжитъ си близки роднини. Даскалъ Господинъ, въ това състояние, оставилъ вече и работата си. Мнозина отъ роднитъ му се трудили да го отклонѣтъ отъ нишество, да го посѣбѣтъ, по всячко било напусто. Савѣтъ нѣколко години, като порастнала дъщерята му, роднинитъ и приятелитъ му нагодили едно момче, абаджия, по име Великъ, да го приведатъ водикъ зѣтъ въ Господиновата къща, докѣтъ още не се е съснала съсѣбѣ.

Намислено и направило. Тѣя Великъ, съ добрата си обхода къмъ Господина отъ една страна, и съ умѣлото управлене на къщата му отъ друга, сподучалъ да тури редъ въ всичко. Залѣгналъ, до колкото зависело отъ него, да отклонѣ дѣла си отъ нишество, и кое съ обща-ния, кое съ замишляния, сподучалъ, ано не съвѣтъ да искорени тѣя страсть отъ него, то поне да я ограничи.

Благодарение на постыжението старание на зѣта Великъ, даскала Господинъ пакъ станалъ въ състояние да може да се залови за работата си, мулачелъ. Великъ оставилъ нишество, стекли се изново въ къщата му ученици отъ селата. Въ къщата му, като широчка, зѣтъ му отвори и ханъ за наварѣтъ само дѣкъ. Повѣдѣниченъ дѣтъ даскала и ученицитъ му не се занимавали съ учение, а съ посрѣщане наваргатитъ. Едѣтъ трѣбвало ше да нагледва койтъ, други да посѣбѣво, други да записва, други вино-ракия да лѣва, другъ зѣтъ и пр. Управленето на тѣя работа бѣ възложена исклучително на върху даскала и дъщеритъ му Катерина. Великъ съ дѣма кѣлѣ си работеше абаджилъкъ въ чаршията.

(Слѣдна)

Даскала Господиш стана отъ жѣстото си, обърна се къмъ единъ отъ по-големите ученици и му рече: „Гюрги бре, измисливай ти тука дѣцата и, който иска да заиде — алаксунай!“ После изведе изъ позиционното съединение отъ тая жена и изведе къмъ стѣлата за да се качатъ горѣ въ собата. „Катерино мори, Катерино мори, изведи даскала на двѣри си, като се качваше по стѣлата, мада ти гостинка; Катерино, тояла ли е собата? пашъ ибиде явеще, разкрийца...“

— Добръ да дойди, тате! елате де! изведи ти изъ собата и изведе да ги поведе. Щомъ Катерина загледа ноя е гостинката, засмѣно засмѣно рече: „О, добръ дойла, новенето Гюрге! що да обърца, що да обърна, че отъ колко време Гюрге сега та надюшамъ да дойдимъ у насъ на гости.“

— Добръ ви найдохъ, дельо Катерино, що да правимъ дельо? знаешъ пустото, дребни дѣла, ижамъ си по нѣкое говедче дама, иска да се настантъ, ступана ми е на гурбетъ, та че на и зини доба, ехъ е ва дѣтъ си слаха, що да му правимъ.“

И гостешката, които ще изовожава невестата Гюрге, подаде на Катерина кокошката съ кокишката; дна това отъ насъ, тѣ, да си направите баре единъ рупа, или една вечеръ; ний по вече ний

що неможамъ да направимъ, ама заеалихъ, дельо... И започна да радѣва дѣтенцето отъ гърба си. Катерина, като по-благодаря, тугакъ камѣсти донесеното, грабна отъ гърба на желязата Гюрги дѣтенцето и започна страстно да го прегърца и да го обеснява съ цалуки. „Милото ми, милото ми, казнаше тя, патувало ми е!“ Тя нагрѣваше рацѣтъ си на мангала и стискаше рацѣтъ и обира на дѣтенцето за да му предаде по вече тованна.

Катерина бѣ заета съ съгрѣвяне на дѣтенцето, самъ дѣдо Господиш се загрижи за нѣе и ракия. Съ тесекия той загребе вода отъ юна, сипа въ казана и го журна въ мангала, после нѣе отъ позната з една дървена съ жълта темекия обкована кутия, въ какъто обикновено се държи казето и шивера, и една наменна (глинена) кумкума съ ракия. „Прощавай, тате, казваше му Катерина, тѣ старскы стануващъ да ни правимъ и зметѣтъ, асъ се заеалихъ да нагрѣйвамъ милниката ми гостинка, та белли се съжали деадо Господъ, сполай му, да си види и асъ чедо отъ сърдце.“

При тая думи Катерина напълни очите си съ сълзи, които потеноха по лицето

тигъ и. Петнадесетъ вече години водеше съпружески животъ и още нѣмаше чедо отъ сърдце, за което постоянно жалѣеше. „Наистина, дельо Катерино, казва невестата Гюрге, ние много ходихте на горѣ на лѣду, много се харджакте, не са ли испити неидѣ неактивъ леакъ, та да си добрите и ние като сичкитѣ?“

— Нищичко, нивеадо Гюрге! нищичко, оостро. Горкии Великъ кахъ не ме е каралъ, що не е правилъ, колко не се е харчилъ за това нече; ама нищо! Три дни сме седели въ Лѣсе и на три утрини съмъ се провирала прѣдъ тамешни камѣтъ прѣди слънце. Ето пейше три нати сме дивали дѣхитѣ ми на чуждо село да ги ператъ блинели жени, съ тѣзи дѣхитѣ съмъ ходила да се надѣвамъ прѣдъ слънце дори на юкентепечкото лѣзе подъ беретатлихтата сѣлава. Носа двѣ камайши! едната отъ еднѣ ходиха, а другата отъ алаа Петъръ, Даракчинта. Ето гледашъ, кандалото дайла си дори прѣдъ спита Аниа и Свети Стѣфаново ама, — не знамъ, нивеадо! незнамъ Господъ, спомай му, дали не се смиди и за мене.“

— Ехъ, дельо! безбелли още не му е дошлъ реда. Ки даде Господъ, ки даде. Небери грижа.“

Между това и казето вече стана та започнаха да пиятъ нѣе само, защото невестата Гюрге бѣше рече ала та не бѣ за ракия. „Е, нивеадо, що кеше ми заеалихъ ти, за какво кеше се лонитуващъ отъ мене, казувай да видимъ.“ Рече дѣдо Господиш, като свърши вече службата си и сѣдна свободно да се разговоря.

„Даскале! рече невестата Гюрге, иска да зафата отъ край до край да ти аннатисамъ нашата работа та да са разберешъ и да ми дадешъ единъ аклъ.“

— Ехъ, казвай, ки та слушамъ, какво има?

— Ето какво има, даскале: однеици на Атамасовъ-дѣнь изшето дѣте бѣше научило апостола да го кажи въ църквата. Вейше таманъ дойде реда за казуване, дѣтето застава прѣдъ манало и казува. А нѣтъ чорбаджинта А., заръ отъ пустичка зидъ, грабна книгата отъ дѣтето ми и я заеалихъ кахъ пангалъ на доду та турн неговото си дѣте да кажи апостола. Ни и нашето пунуагте, и то грабуна книгата отъ неговото дѣте та я заеалихъ кахъ пангалъ. Чорбаджинта се разлюти, спустина са да бѣхте дѣтето ми и да го тресни. Изъ като видѣхъ

че дѣтето ми е на лонѣ хахъ, женска страна, ама що да правя? Спузнахъ се да си го отпаямъ... Лѣсе Господъ здраве да дава на багю Илия Шерланджинта и на деверъ Ницѣшъ. наша кокиня тия се спуснаха въ чорбаджинта и му са пооненахъ; той видѣ не видѣ, отиде си на тронята, и така нашето дѣте неможа да кажи апостола.

— Хаа, дѣте ми са речи нѣе бѣе тава-туръ сте били направени въ църквата, прѣсѣте дѣдо Господишъ.

— Хоо! що казувашъ ти, даскале? що бѣше рукотъ, що бѣше дѣтето въ църквата!... непомнахихъ са еретъ дѣтето. Изъ отидохъ да терамъ пангата на дѣтето, хеле прибралъ и дѣдо Петно, при-тропа, та ми и даде, ама кога и видѣхъ, що да видѣ? — единиятъ кахъ и се строши!... Горкото дѣте, се притиснаше на тая зидка и видѣваше прѣхъ да падне надъ неа. Той дайла и паше и я по-срѣцаше съ чуждата книга; майло, дунаше ми, азъ съ тѣзи книга ки са явуче да развѣруващъ (тълкуващъ) и друга книга, ама заръ ки било за много, даскале, дѣтето сѣ си вина за неа и неможа да я забурж. (Славенъ).

ПОДЛИСТНИКЪ

Избоданин Неврокопски учителъ

д-до Господинъ

(Продължение)

— Ами оти да пакъ, пакъ си и ще! нима азъ оти е строенъ какава е.

— Полека да видишъ, даскале! като испустна църква, адето паседаха на артеката и са занараха съ чорбаджията защо да не дава на сюрмашиятъ дѣла да чинятъ постола. Тамъ пакъ стана голѣма гуртутия. Тога изволциха на рѣкоха да ида да се оплача на протосингела. Изъ си отидохъ докъ излизашъ се дѣтето на заведохъ грамматику и стрѣшената книга подъ живилъ и отидохъ на Митрополитата. Тога пакъ отидохъ на градската църква, пакъ протосингелъ беахъ дошли много души. Излизаша му, Господи здраве да те види! азъ пакъ жонъ, прѣбра на въ нѣмъ си пакъ бѣгъти на и на паслужи, бѣраше пакъ, си пакъ и други блага работи. Много дѣчишъ и мило-снѣва жена била; макаръ че ни дѣлеше да дѣлова понашенски, ама казвѣ да е аниацисувахме са. Та ни са отанса (обща) че ни са моли на протосингела да ни види работата по скоро. Малко побѣ, и гостето си излезеаха. Попадита флѣзае при протосингела и бѣахъ са побѣаи тамъ. Сетѣи ти дойде пакъ при насъ и на рече да идеме при него. Изъ останѣхъ дѣтето на попадита и занарахъ грамматику съ строената книга подъ алашиачето му, та флѣзаохми. Като флѣрахме по три мѣстани и му полюбихме рака, исправихми са пакъ прѣдъ него. Пакъ той, зѣрѣ не зналахъ по нѣмъ му да кажеа.

— И! има нѣвѣсто? хавръ олеушъ! рече ми.

— Що е пакъ, Геронда, казахъ му, дойдохми тука да ти са оплачимъ за сѣна работа; ти пакъ си и татно и майка, на кой другъ ни имаме да са оплаквами.

— Казувайте, нѣвѣсто, за каква работа имате да ми се оплаквате?

— Ето каква, Геронда: що е станалъ нѣма чорбаджия да види дѣтето ми отъ църквата, да му ни дава да пѣсе постола, да му флѣра книгата та да казва (тука) неговото си дѣте да пѣсе? ний, аю сме сюрмаши, ако сѣмъ дозѣи, не сѣмъ ли и ний христианинъ? аю за него ли е правена тая църква, той да са шири въ нѣмъ! казахъ му азъ, даскале, а той, човека изруне:

„Какъвъ е тоя чорбаджия? кой е тоя чорбаджия? и дори подхраниувахме отъ месинката си, толко са наложѣи!.. Изъ тога му казахъ: „А... чорбаджията отъ нашето село, ти го знаешъ. Протосингела, като си беахте наложѣи, взе една безла книга и единъ дѣвѣтъ, написе що написе на книгата, адиали и и плесна съ ракиятъ си и ето ти флѣзае въ олата човека му.“ Мишо, рече му протосингела на това писмо и скоро да го огнесѣмъ на пона въ М... и авагдѣи да му изживѣи тоя чувѣи да дойди тука до единъ сѣатъ, че дѣвода ни го земѣ! Мишо, моме ка му, грабна книгата и отърчи да изпѣри порѣчната на протосингела. Отъ сѣатъ и половина сѣатъ, ето ти го и чорбаджията, уморѣи и износѣи въ оная студѣ, флѣзае при протосингела. Протосингела порука и пакъ книгата и на нареди и трохицата наредъ. Сѣтиѣи пакъ нашето дѣте: „кажи брѣ синко, казѣо стана тая работа? и дѣтето му казѣува: „Геронда, азъ бѣахъ научилъ апостола за дѣсна да го кажа, и тамъ бѣахъ зачатилъ, тоя чорбаджи са спустѣа та грабна книгата отъ неговото дѣте та и заурака кахъ моята; тога стана каребалѣтъ въ църквата, още малко беаха се збѣхтѣи, ама пакъ неговото дѣте каза апостола,

изъкъ стана на мене че се строиш напѣна на книгата ми, та татѣо ми, нѣга си дойде, нѣме бахте. Ако ни всауравѣи геронда, винѣи книгата мѣ. Протосингела, джанѣи даскале, отадѣи заруна и затреасна на чорбаджията. „Брѣ изъкъ, брѣ...! що си правѣишъ ти? тѣоа ли е тази църква, та нѣдѣи сюрмашиятъ дѣтѣ отъ нѣи, брѣ? и друга много дѣми му кадува и толко са бѣахте разлѣгилъ, штоо христувахте съ каминѣка да го бѣхте; хелѣса слаха тамъ и Никола казѣа: джанѣа, та той го задърѣа, есе аю ни се слахае тоя човекъ, чорбаджията бѣахте изъкъ нѣгѣа.

— Ами чорбаджията хичъ нищо ли не продува? прѣсѣче дѣло Господинъ.

— Полека да видишъ, даскале, като са поукротѣи малко протосингела, чорбаджията му рече.

„Геронда! ама оти нѣме питашъ пишѣишъ за кои собѣи гу сѣмъ пѣдалъ и му сѣмъ флѣралъ книгата? расчитай на пишѣишъ, аю имамъ кабахѣи, тога бѣхте ми полко неспѣи!

— Е, защо? кажи да видишъ! рече му протосингела.

— Защо, Геронда, защото ний нѣмѣме да са пѣсе въ църквата ни тѣа...!

— Какъ? що казувашъ ти? та има ли и това? рече зачудѣи протосингела.

— Вашъ му книгата, Геронда, та ти кажи каква е!“

Протосингела се обѣра сѣдъ дѣтето и му рече: „пакъ, брѣ синко, книгата ти да я види какава е!“

Дѣтето подаде книгата на протосингела и той, аю що е разлѣри, джанѣи даскале, испука я отъ ракиятъ си, като да речѣи че е огъиъ та го упари. Почуди са малко, потула, и ми рече: „Изъкъ нѣвѣсто, кажи си кадицѣа на това хубаво дѣте? какъ си кадицѣа на душѣната си? хичъ тази книга за пѣсѣи ли е, нѣвѣсто? хичъ тая книга бѣахъ ли да издѣла вралъ люде и дори да флѣзае въ църквата, пуста нѣвѣсто! изъкъ, изъкъ, изъкъ! Есѣхъ, ти си пѣгубѣа нѣмѣи и твоѣи си души, и на мажа ти душѣта и на сѣиѣи ти дѣжѣи душѣти хм!.. Та кой глѣда нѣмѣи насъ, ама изъкъ на дѣтето пакъ!.. Вѣе, нѣвѣсто, ете пронаѣади на дѣното на нѣишѣо! на дѣното на казѣаю, кадиѣе се парѣи грѣшѣишъ души въ нѣтраѣо!.. Остави я тая книга тука, и азъ кадиѣи на дѣтето ти друга книга, хубѣаа и...!.. Истинѣа се една книга отъ пошѣната и порука дѣтето при него, близу, подаде му тая книга, на му рече: „Пѣи, синко, на тая книга, да видишъ какъо пѣсѣи!“

Дѣтето занѣа тая книга като вода. Тога протосингела му рече: „дѣрѣишъ,

азбег, азорици! динь хубаво пееш, на тази книга на тебе базираш, та остави те тува тази книга, синко! Дето му рече: „Яз си имам такава книга, Геронда, защо ни ми са двъ?“

—Ехъ, динь си имаш, синко, на нея да пееш авостоло, та нека още ехаш да ти продума ивчо тоя чорбаджия, да видиш що не го прави, тона синко! „Сетив са обърна каждъ мене и ми рече:

„Нивеасто, изъ тая книга ни я запра тува; стига да са гръшните войке съ пен! а за до сега що са сте гръшнали, азъ ми ни пее една ехия (молитва), та бежи аз прости Господь греховете, и неаруамъ че ни ни прости, ако ма ослушате.“

Язъ са уплашихъ много, даскале, като ми каза протошингела тѣзи думи, възвечтасяхъ и отъ книга и отъ сичко, като е била толко грешина, ами дойде ми на ума за мъжа ни; нализо зъонъ киквъ е лютакъ, ки ма испотрени за тая книга! та за това почудихъ се почудихъ и му ревохъ:

„Геронда! да ми простишъ; страхъ ма е да остави книгата тува!

—Защо да ти е страхъ нивеасто? почита той зачуденъ.

—Защото, ревохъ му азъ, сега каждъ Марта ни си дойди мъжа ми отъ гурбетъ, та

като види че книгата и ивма, ки ма испотрива, Геронда! много е люто!

—Ами отъ каждъ ки познасъ той чия е та книгата? знае ли да пее и той?

—Ахъ, ни знае, Геронда, ни знае; ама ката вечеръ още ни съдвизахъ, накарува деатето да му пее за Исусъ-Ристосъ каждъ е ходилъ, що е правилъ, казвие е даванасувалъ (училъ) людето. Той го слуша до нивко си времъта не лю той, ами са събирати и коминитъ да го слушатъ. Хеле празниченъ денъ рече ли са, Геронда, ни остави деатето ни на рахатъ да си поиграе; като ки са съберати и мъже и жени на Джумазнова чардакъ, али на Шарланджнова двора, та като ки го туртиситъ въ средата, „ае, бре мило! де да ни пееш сега книгата! казувати му, а той, вукчалчето, като ни хми заплата едмажи, сичинтъ го слушатъ и виватъ (плачатъ) съ сълзи. По ивкой палъ доръ ма е и страхъ да ни ми уручаса деатето съ тая прашка (отъ вражий-а-е) книга!“

Протошингела, даскале, лю като неказъхъ тона, изрува уплашено:

„Вей, вей! до каждъ е била стигнала домотията!.. Пуста нивеасто! вне ивмето присусть отъ Бога! мажнотъ нивеарувамъ да ни прости Господь толко много и толко големии грешника!.. вне сте били аз-

галити (освирепили) ерети аудето съ тая книга! настъ ни мажи Господь за тохънитъ грехове! изъкъ, нивеасто...

—Ами сега що да прави, Геронда, като ма е страхъ да остави книгата тува? ревохъ му азъ.

Той са почуду малко, почуду и ми рече: „Е, динь та е страхъ да оставишъ тая книга тува, хайде, земни си я, ами свеламъ да я скриешъ: ди я заключишъ на дъшето въ сандъка, хвѣ да я ни давашъ на деатето да я пее, нито само, нито прѣдъ людето. Хубаво казувашъ чия ки урочаса деатето ти, тона е и наветина, разбери са! та кога си дойде мъжати, бири - бири да му кажинтъ да дойди при мене за да му напиша главата, зере вивитъ глави си нѣ, дабови коугуци! та, хайде, за до сега що са сте грѣхвали съ тая провѣта отъ грѣста и осемянасе патера, книга, изъ пакъ ки ви пее ехията и Господь е прѣдентъ, бежи ки са свеламъ да ни прости; ами хеле тая книга да не излезе за мегданъ. Ако за я дадешъ пакъ ни деатето ти да я пее, тона, нивеасто, ни ни са бържежъ войке и не заповедажъ ки поинни да за никади ида ви ни дава казура.

—Каждъ ки я дамъ, Геронда, динь е била толко доши? кой си е безгитъ отъ душата за една такава книга, нивко да

е! ревохъ му азъ. Ха, азорици, нивеасто! рече ми я стана, тура петрахиас и зе отъ полицата една книга та ни пее ехията. Сетивъ на распроети съ чорбаджията и ни рече:

„Хайде сега, върнете си съ зараве, ами поминте дужитъ ми да ни сте пишамъ.“ Ние си излездохме и си навървахме чорбаджията на служи по едно вино у Тодоръ безаджията за распроцаването и той си остана тамъ, а ние ревохмо още тона да дойди да са допитаме и до тебе за тая книга, ама видяхме чия е гетъ войке, ки са обавиме, та лю си трѣгнахме каждъ село.

—Ами книгата каждъ е сега, нивеасто? воинга дѣло Господня.

—Книгата я заключихъ, даскале, въ сандъка. Деатето ми вина за пен, дайми мия тере; ни ти отбира ни отъ грѣхъ, ни отъ ниво, та за това съмъ дошла да та питамъ, ама, за Бога, даскале, да ми кажинъ право азъ кой да си загубимъ дужитъ, тозко ли е ашма, тозко ли грѣхъна тая книга, даскале?

—Чудна работа! тая товали са си уплазила толко, нивеасто? за това ли поивашъ да са допитуваши до мене да ти дамъ ахълъ? рече дѣдо Господня.

—Его за тона, даскале! кажи ми, дайми единъ ахълъ! зере протошингела много ми заплашува!

—Слушай, слушай, нивеасто! посѣдо Господня, ти си му дай книгата на деатето; мене азъ слушамъ, дай му я! та кой що жена, жена си дума. Тая книга е направена за пееие, отъ що до каждъ да я заключуваши? отъ що до каждъ да е провѣта и да е грѣшина! изъ знамъ и чуваса що я е направилъ: той е калу гуръ, святець чуваса е, видѣлъ го съмъ и са съмъ нуцисалъ съ него. Тая книга той и е превелъ за да я нееме дие, бузгарето, и да я разбираме, ки кой да сме въ темно. Казуватъ доша е била и прокѣта е била, кои го казуваши? войто пекатъ да останемъ сѣдни за тѣхъ жена е доша, а за настъ е хубаво и е свята Вивитъ кога пеее твѣсто деате друга книга, можнишъ ли ти да го разбирашъ що казува?

—О, каждъ жого, даскале! нищичко ни му отбирашъ що казува?

—И той нивко, нивеасто! той пее, ама... е и казвие, ни знае, оти ние учало още. Като изучи, тона, неарувамъ, ки знае. Ама кога земни тая книга да пее, ти дѣто си я заключила сега, разбировашъ ли що казува?

(Слѣдва)

ПОДЛИСТНИКЪ

Николашкия Певрокошки учителъ

— дѣдо Господиъ.

(Продължение и край).

— Другиѣ български книги, даскале, на туй да тамъ му отбарахъ, оти са словесни (славянски) ама хеле кога ни изнесе тия книги, сичко са разбира до тояко пазивно. Ихъ, даскале! какво са събрахме вечеръ у дома фретъ книшникитѣ та ние си предехме, а пакъ деатето ни приказуваше отъ таявнига до някое време, по неакога дордо втори и трети вота! Гората баба Стоянка, ти я знаешъ, Пилоната, ама тѣ са била дори и съ скъпи ниваши, когото сугаше.

— Ти, ниваши, грехъ имашъ, що и държишъ, казано е: тѣ книги, дай си ала деатето! Вече, ама че, вечеръ и утринъ у дома ви, а пакъ предехме, казъ, ама и неае по дѣветето, казъ, ама гу порупитъ. Това на е грехъ, ама е голеамъ себайъ; оти людето разбира въ са мера-кандисувитъ. Така да направитъ, нива-

шето, хитъ да са ни бонитъ отъ грехъ.

— Ти я изъ тона са чуди, даскале, на отъ що де казъ да е грехъ? книгата не казува неащо зломо; да ти е мило и драго да слушашъ. Се разказува за Писусъ Ристосъ; казъ казъ ходилъ, какви чуда е правилъ, казъ е пасхатилъ (съ-мѣталъ), какви мѣки е изтергалъ — то ва разказува. Книгъ грехъ ни е то ва, думажъ си! ами пакъ кой знае безбѣнъ тѣзи работи ги знайтъ ученигъ по хубаво отъ насъ...ного да слушамъ, или ни знамъ.

— Пазамъ да слушашъ никой, нива-сто; тебе си слушай! разведи си и виштъ що ти казува тая книга: тѣзи ни та наварува нито да крадешъ, нито да лъжишъ, нито да правитъ други домотни та да е грешно оти нѣя неае деатето ти.

Това нѣма никакъвъ грехъ, ами нѣа била и собитъ. Па, ако ни наваруважъ неае, иди на мотеха та питай духонника да видитъ казъ ти ти кажи и той.

— Нѣма да питамъ никой, даскале. Сави ти ни знаешъ, или ни ма лъжишъ. Спо-зайти чи ми давамъ този агълъ. Изъ са беахъ много омазанила съ тѣзи книги, ами дѣлжи е била тѣка работата, азъ довече-ра ми наваруважъ и ни я дамъ на деатето

да си и неае, стига вейке да ми нѣа горкото.

Като се вече попригърни разговоръ, нива-ста Гюргъ, успокоена и пастърче-на отъ дѣда Господиъ, готвеше се да се спогува съ него и съ Катерина и да излѣзе по пазара. Тѣмъ изъ туй време тръгна се нѣко на двора и се чу гласъ: нухухуу! Това беше единъ съседнигъ на нива-ста Гюргъ, наговарилъ коня си съ хубави дѣрва, които бѣ докаралъ и расто-варилъ въ даръ на дѣда Господана. Дѣ-до Господиъ съ дѣщеря си Катерина, нѣто испроводи до стѣбата нива-ста Гюргъ съ дѣтенцето въ падина на гър-ба ѝ, обзри се къмъ новолоншия селя-нинъ и му рече: „Добрѣ дошълъ, Здравко, добръ дошълъ! дай коня на хвѣмечнигата да го въри на полата и да му владѣе малко сенице, а ти ела горъ де!

— Ето на, даскале, дохождамъ, згреай ми малко вине съ пинеръ чи съмъ бѣа истиннозъ. И днешната студъ си и бѣа халъ.

— Готово е, Здравко, готово е, вешки вино де исканъ; дажъ е Господъ.

И селанина, на когото научихи нмето, покачи се по стѣбата нарамчешъ съ една

препѣвана торба на гърба си, влѣзе въ собата и подаде торбата на Катерина, като рече: „Земъ, нива-ста Катерино, тая торба! нѣмната ступаница ви е испратила малко омирска и тѣзи чушки“, ама пакъ, пушчинитъ, много са блага съ сланина сега прижъ замѣта, де!

— Спозай ли, багю Здравко, Господъ да ви навлѣща съ новечко,“ рече Катерина и влѣзе въ сеницето (свѣтъ) да намѣсти чушникъ и сланината.

Здравко сѣдна до мангала, поразра го съ дѣлава и подаде надъ него рацѣтъ си. Тоя Здравко беше възвѣсочѣвъ и нѣлѣзъ, на възраст около 35—38 години. Той бѣ обличенъ въ дрехи отъ дебѣла черна аба (бабо): ша хваре до подъ козлитѣ, казаникъ на гърба до подъ колѣнитѣ, овозовърстѣ обточѣвъ съ червени гѣл-тани, а казъ казаника до казъ козлитѣ до лама, лѣнарека съ многократни и чѣкъ сиви гѣлтани. Поевѣтъ на Здравко бѣа обути съ кадузи отъ бѣла аба, при-стегнати съ черни ремени. На главата си

*) Чушка, или мушунци, или казични са омулъ лѣнчо, лѣнчо, мерджанъ, хани-ски, нѣсани съ лѣснитѣ пѣмѣла и на-пѣзани на дѣлнѣ та пѣзени за зимасъ.

той носеше фесъ съ коприна на тѣпѣ-лъкъ и подъ феса бѣа и акъ копанѣ. Феса съ колача бѣ обнитъ съ тѣка черна чалма, зѣвита кабадайски. Дѣдо Господиъ за нѣколко минути отиде да прегледа ученигитъ си, които, впрочемъ, бѣа алакаса ли на протѣсхола Георги. Той ги еколаса (распустна) за ручокъ и да се порасходитъ изъ пазара за да се видѣтъ съ родителитъ, или своитѣ. Подяръ туй дѣдо Господиъ се качи, влѣзе въ собата и сѣдна при Здравко.

„Е, Здравко, рече му той, какъ сте още живо здраво ли сте? нѣтъ си поминувае съ зимата?

— Добрѣ сме, даскале, живо и здраво сме сичкитѣ, а нѣтъ съ зимата — да я знаешъ — се си поминува хубаво като си нѣа човѣтъ брашно, дѣрва и храна за добитъка. Речохъ да дойда до тукъ да обѣда казѣна граматикъ; отъ неакозъ деае насамъ ми казува чи неае нова книга, нѣзнамъ, намѣстана ли е, гъже ли ма? тебе ни питамъ, даскале, ти знаешъ.

— Намѣстана е, Здравко; той наварува вейке Онтосха, неа да му приготвитъ исалтиръ и да си пригърватъ за акасе-суване. Обнитъ (вѣкѣ) казъ Ристото ба-

налина, каде Йотето, у тяхъ княжа Псалтире, земи му единъ.

—Бе, холанъ даскале, мени мѣ са иска да му земя друга книга; но неакога като са събираме празниченъ день на сборъ, поручуваме Илпавото деате да ни несе книга. Мис дѣто го слушаме сича са размикуваме. Хеле глдийско деате прокопсано първи. Та за това искаме белни са научи и нашия граматикъ така да ги несе. Е много било хубаво.

—Била, Здравко, това е още по хубаво! пакъ у Ризото има бухаре, земи му единъ! ни са научи, какво така ни не се научи. Ха, казуванъ хубаво е, ами по языка ни е, бе Здравко, какъ да не е хубаво? сича го разбираме!

—Валлаха, даскале, сега ни ида да му земя такава книга. Колко пари ги дава Ризото? да ни изтъжи баре, чи той знае и да дѣжи.

—Дава ги отъ 60 пари до два гроша. Знаятъ, и той иска да спечели нещо.

—Добръ, добръ, по сетивъ язъ ни ида каде Ризото и не-да е, ни са умѣриже, шу дано граматика да можеше да са научи та-кой му глѣда; отъ това до сега що учи, немога да му отбѣра нешто ни...

Между това нивото съ чушки пиворъ бѣ турено на мѣстага и бѣ почти на за-пирание. Дѣло Господинъ намина виното въ голѣма глинева паница и го подаде на Здравко, като му рече: „Де, Здравко, аий за да са позатопалитъ чи времето та-жикъ е за такова вино.“

И Здравко като дигна паницата веси до канин виното въ неа. Ухъ, рече той, позатасихъ малко солена рыба що ружахъ отсугрѣ дома. Ти не знаешъ, даскале, ние своичи заностяхме цѣлата тайфа, а на отсугрѣ пакъ са наидохъ рыба солена.

—Ами защо да постите сега?

—Защото въ Нидеала, ако е здраве, искаме да си комземе, даскале.

—Ами защо ни са сте комзели за Божикъ, кога са комзатъ сичикъ?

—Ехъ, заръ ни знаешъ, даскале, какъ стана намята работа?

—Назнамъ нищо; ни ми са казалъ ни да знамъ.

—Наистина ни ти съмъ казалъ до сега, ама до толко ни са ли си научилъ?

—Вие имаште алазетъ едия расправилъ съ протосингелъ, да ни е отъ това?

—Отъ това е, даскале, хубаво знаешъ.

—Ами какъ стана така та са смирзихъ то съ него?

—Нѣщо сгратилъ даскале... Казѣ да му платѣ 110 гроша, а пѣзъ нѣвяхъ. Огидохъ при него и той ни зарука, закара ни са и искаше билъ да же затвори. Сетивъ по-чуди са, почуди, изрука пона и му запосада дани налади на ерѣтъ тайфата, въ църква да ни не дава пѣшура, да ни не фисава въ вѣщи и да ни не комза за Божикъ, додѣ не му платѣ сто гроша на-ри и десетъ гроша фѣйда ти сто и де-сетъ гроша. И така, джанъмъ даскале, си останяхме нѣкомзали за Божикъ, нѣка де-ни и бѣтъ пѣшура приъ толкова праз-дници. Сетивъ доръ на бабинъ-ленъ (8-ий Януарий), като продадохъ пѣтѣния, отне-сохъ му сто и десетъ гроша и той писа едия книгъ, даде ни и да и отнеса на пона и дорѣ отъ тамъ сетивъ фати пона да ни изди и да ни дава пѣшура. Та та-ка, като си останяхме бѣтъ комка на Бо-жикъ, отидохме одневици съ жената да са духоваме на духовника. Духовника ни ре-че да постимъ таи нидеала и въ сѣббота да си сѣсатикъ масло, та на утрѣто, въ нидеалата, да са нѣкомзали сичици, та за това сичи рекли приъ таи нидеала да постимъ, даскале. На нѣзнамъ, фѣта ли

нѣшто тѣи комка, като ни е на времето са, ни фѣта ли — вие знаете, така ни каза духовника, та...

—Аа, сѣхъмъ Здравко, комната сеякога си е една, рече дѣло Господинъ, дѣтъ добръ сте сторили, нека ни е на адрѣе и на прощенъ (грѣхонетъ). Яъ та ожалю-намъ чи ти са е слахалъ тои такепратъ, е сѣлта ни стига ло такепратъ, ами на сто и десетъ гроша пари... Ама що не правимъ? тървешъ му е майната!... Кон поново ка рукамъ въ сѣббота да ти сѣ-титъ масло?

—Возбелзи нашѣа си нонъ и даракчова. Двѣмина стигатъ, нали?

—Стегатъ, стигатъ, Здравко и язъ бѣли ни дойда, да шѣаи аностолето, бѣли ли?

—Аа, даскале! спозай ти, ако ма пота-чимъ та и ти да ми лойдѣишъ, додѣ ста-ка, баре да лопара въ сѣббота два коня: едия за даракчова нонъ и едия за те-бе.

—Баа, на мене ни ма тѣсѣбува конъ, ти, саде ни хаберасай, та язъ ни си зема тоа-шката въ рѣкитъ и, хайдѣвъ, нѣли е много далече сѣлото ни та ни са омира додѣ и-да и лойда.

—Ааахъ, та заръ мисливъ и да си дой-димъ въ сѣббота, даскале? каде ни та

остави Джуналѣта, Банкото, Нанѣмъ и други и друго, та на манаръ и язъ? ни та зарѣме за църква въ нидеала да ни пѣ-сешъ булгарски, тапа и да ни сѣзавимъ каде-то ни са сѣбереме отъ църква сѣтѣа.

—Ехъ, кешки това да искате, за това язъ сѣмъ готовъ.

Та и отъ това мада, даскале, амидимъ ни са зинѣсѣсува нашия граматикъ, баре и това гѣлѣда да са сѣврѣни въ нидеала. Язъ сега ни му купи книгѣ и друго, шото тѣа-бува за аинѣсѣсуването.

—Добръ казувашъ, Здравко; притѣжи си, додѣ така!

—Ха-ха, сичко ни изтъмѣа сега и, ни що не достига и приъ нидеалата ни до-тѣзѣяваме та съ комзаването да стане.

—Дѣтъ хубаво, Здравко, дѣтъ хубаво, рече дѣло Господинъ.

Здравко на два пѣти кѣто се пона, кѣзѣви хѣни и дѣе съ топлото пивериво вино, стана вече за да си пѣди работата изъ назари и рече на даскали: „Е, оста-нувайте ни съ здраве, даскале! нѣшала въ сѣббота и въ нидеала ни са купушѣсу-ваме дома.“

—Съ здраве, съ добро, Здравко! нѣшала, нѣшала, саде здраве да е отъ Бога!

А. Ивановъ.